

Sveriges Folktandvårdsförening
Gunilla Swanholm, ordförande
gunilla.swanholm@regionuppsala.se

Dnr. SOU 2023:82
Socialdepartementet
s.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar delbetänkande Ökad kontroll över tandvårdssektorn (SOU 2023:82)

Detta remissvar som Sveriges Folktandvårdsförening avger, belyser det samlade nationella perspektivet för Folktandvården, respektive region avger eget svar.

Sveriges Folktandvårdsförening ser positivt på utredningens syfte, det vill säga att öka patientsäkerheten och minska felaktiga utbetalningar av statligt tandvårdsstöd genom ökad kontroll av privata vårdgivare.

Föreningen anser dock att de förslag som lämnas i betänkandet för att öka kontrollen av privata vårdgivare blir missriktade med negativa konsekvenser, såsom ökade kostnader, ökad byråkrati och ökad administration, för samtliga vårdgivare. Detta kommer i sin tur innebära ytterligare negativa effekter på tillgängligheten i en period då tillgången på tandvård i Sverige redan är mycket ojämlig. Vidare riskerar arbetsmiljön att försämrats hos vårdgivarna med mer administration och minskade förutsättningarna för en effektiv arbetsfördelning.

Sveriges Folktandvårdsföreningen menar att Försäkringskassans löpande granskningar i stället ska fokuseras mot behandlare som identifierats som felande och fuskande och att konsekvenserna ska riktas mot dessa.

8.1 Villkor för att bedriva tandvård

8.1.1 Tillståndsplikt för privat tandvårdsverksamhet ska införas

Sveriges Folktandvårdsförening ser även att SSM (strålsäkerhetsmyndigheten) tillfrågas innan tillstånd ges till den privata vårdgivaren, detta för att säkerställa en god patientkvalitet även i det radiologiska arbetet.

8.2 Villkor för att anslutas till Försäkringskassans elektroniska system

8.2.6 Försäkringskassan ska få ta ut en avgift för att vara ansluten till det ekonomiska systemet

Sveriges Folktandvårdsförening noterar att summan om 5 000 kr per år för en mottagning för anslutning till Försäkringskassan i sig inte kan tyckas som speciellt hög. För samtliga

regioners offentliga tandvård med ca 710 utbudspunkter blir kostnaden dock mycket stor (ca 3,5 miljoner kr per år).

Tandvårdens kostnadsökningar resulterar ofta i prisökning för patienterna genom den fria prissättningen. För Folktandvården finns inte samma möjligheter som för privata vårdgivare att anpassa sina priser, eftersom dessa beslutas politiskt. Den offentliga tandvården har dessutom små möjligheter att påverka sin utbudsstruktur, och därmed kostnader, då den är förpliktigad att genom regionernas planeringsansvar finns tillgänglig för alla regionens invånare.

Om en årlig avgift införs bör denna kunna slopas, eller kraftigt minska, i takt med att oseriösa aktörer stängs ute från tandvårdsmarknaden och kostnaden för granskning och manuell hantering minskar.

8.3 Villkor för och kontroll av utbetalning av statligt tandvårdsstöd

8.3.2 Statligt tandvårdsstöd ska som huvudregler inte få betalas ut om behandlaren saknar legitimation

Förslaget innebär att Försäkringskassan ska utreda varje gång en icke-legitimerad personal utför vård och under denna utredning avvaktar med utbetalning av ersättning.

Sveriges Folktandvårdsförening menar att det är av yttersta vikt att tandvårdens samlade resurser används effektivt, med fokus på vård efter behov. Det är därför ändamålsenligt att tandvården uppgiftsväxlar på ett verkningsfullt sätt. Förslaget innebär att delegation av uppgifter kraftigt försvåras.

Exempelvis kan rådgivande samtal vid konstaterad ohälsa, eller risk för ohälsa, genomföras framgångsrikt av andra yrkesgrupper.

Om förslaget genomförs behöver vissa åtgärder identifieras som lämpliga att utföras av andra personalkategorier utan legitimation, utan separata delegeringsbeslut från Försäkringskassan.

Tandvårdens bidrag till munhälsa innebär ett bidrag till bättre hälsa. Med den demografiska utvecklingen som sker i samhället ska färre ta hand om fler. Ett försvårande av uppgiftsväxling gynnar inte utvecklingen mot bättre munhälsa och hälsa.

Två folktandvårdsorganisationer ansvarar för klinisk utbildning av tandläkar- och tandhygieniststudenter, i samverkan med universiteteten i Göteborg och Umeå. Den tandvård som studenterna utför behöver kunna hanteras utan att den i samtliga fall ska leda till manuell granskning, då det skulle resultera i en orimlig administrativ belastning på verksamheterna.

8.3.5 Behandlare ska underteckna underlaget för beräkning av statligt tandvårdsstöd

Förslaget innebär att alla behandlare vid varje tillfälle de skickar vård till Försäkringskassan ska ”intyga på heder och samvete” att vården är korrekt genom att signera, till exempel via certifikat eller bankID.

Sveriges Folktandvårdsförening bedömer att denna åtgärd är tidskrävande och ställer stora tekniska krav på IT-systemen. Dessutom kommer förslaget sannolikt inte i någon större utsträckning påverka de behandlare som fuskar med tandvårdsstöden utan i stället

belasta alla vårdgivare med en ökad administration som inte står i proportion till förväntad effekt.

Som utredaren själv skriver är det sannolikt att det komplexa systemet är grunden till att många fel uppstår och det är då rimligt att systemet i stället anpassas så att det blir enklare att göra rätt.

För Sveriges Folktandvårdsförening

Gunilla Swanholm
Ordförande